

Voorstel NRKP - 2022/DGEC/001**Arthroscopische meniscectomie bij patiënten ouder dan 50 jaar****Algemene notificatie**

“Er werd door het Comité van de verzekering voor geneeskundige verzorging en de Algemene raad binnen het RIZIV alsook door de regering geopteerd om een methode voor de integratie van de gezondheidszorgdoelstellingen in de keuzes van de ziekteverzekering te ontwikkelen, dit in combinatie met een dynamisch meerjarig budgettair kader en meer focus op appropriate care – de juiste zorg op de juiste plaats op het juiste moment.

De implementatie van indicatoren blijft één van de hefboomen om hiertoe te komen, met als doel efficiëntiewinsten te genereren door het terugdringen van inappropriate care. De aldus vrijgekomen middelen worden terug geïnvesteerd binnen de gezondheidszorg. Deze oefening behelst dus geenszins een besparingsoperatie.

Indicatoren zijn niet absoluut, waarbij gemotiveerde uitzonderingen steeds mogelijk blijven. In die zin is een indicator een verantwoordingsdrempel.”

1

PROBLEEMSTELLING

- Een arthroscopische meniscectomie is een wegname van (een deel van) de meniscus via kijkoperatie. De ingreep wordt terugbetaald door de ziekteverzekering als alleenstaande ingreep of in associatie met een heilkundige behandeling van de kruisband(en) (*bijlage 1*):

Code	Omschrijving	Vergoeding 2019
276636-276640	Mediale of laterale meniscectomie, ongeacht de techniek N 250	259,94 €
277432-277443	Meniscectomie geassocieerd met één van de verstrekkingen aangeduid met de rangnummers 277336-277340 ^a , 277351-277362 ^b . N 52	54,07 €

- De geboekte uitgaven voor de verstrekkingen 276636-276640 en 277432-277443 bedroegen 9,16 miljoen euro in 2019 (Bron: Documenten P^c). (*bijlage 2*)
- De EBM-richtlijnen zijn terughoudend voor arthroscopische meniscectomie bij degeneratief knielijden.
- Uit een nationaal onderzoek van de DGEC bleek dat 60 % van de meniscectomieën in België worden uitgevoerd bij patiënten ouder dan 50 jaar. Een beperkte terreinanalyse met dossierinzage wees in de richting van ondoelmatigheid. Er werd een sensibiliseringscampagne verricht bij

^a 277336-277340 Hechten van één of beide gekruiste knieligamenten, ongeacht de techniek N 250

^b 277351-277362 Plastie van één of beide gekruiste knieligamenten met tendineus, cutaan of aponeurotisch materiaal, ongeacht de techniek N 400

^c Statistische tabellen betreffende de verstrekkingen verleend door de zorgverleners in de ambulante en de ziekenhuissector

orthopedisten en huisartsen om hen te wijzen op de internationale klinische richtlijnen (september 2019 - juli 2020). (bijlage 3)

- Een voorstel van de DGEC (juni 2020) binnen de werkgroep heilkunde van de Technisch Geneeskundige Raad (TGR) tot invoering van een toepassingsregel in de nomenclatuur voor arthroscopische knie-ingrepen^d werd niet weerhouden doch resulteerde in een overleg met de kniechirurgen. (bijlage 4)
- Naar aanleiding van dit overleg wijdde de Belgische Vereniging voor Orthopedie en Traumatologie (BVOT) een sessie van een symposium aan dit topic (najaar 2020) en formuleerde de Belgian Knee Society (BKS) een richtlijn in verband met de behandeling van degeneratief mediaal meniscusletsel (februari 2021). (bijlage 5 en bijlage 6)
- Ook na de sensibiliseringscampagne door de DGEC en de acties door de BVOT en de BKS is het aandeel meniscectomieën bij patiënten ouder dan 50 jaar niet substantieel verminderd.
- Gelet op de EBM en het beperkte resultaat van de acties door de DGEC, de BVOT en de BKS stellen we voor om een indicator in te voeren. De voorgestelde indicator beoogt het ondoelmatig gebruik van meniscectomie bij patiënten ouder dan 50 jaar te verminderen en de zorgverstrekkers er toe aan te zetten de indicatiestelling van deze ingreep af te stemmen op de klinische richtlijnen.

INFORMATIE

- **Cijfers**
 - Data-analyse op Documenten P (bijlage 7)

		2016	2017	2018	2019	2020 ^e	2021 ^f
276636-276640	Aantal	38.035	35.932	33.974	32.254	21.356	20.445
	% bij 50+	58,6%	59,4%	59,5%	58,8%	57,4%	55,6%
277432-277443	Aantal	1.358	1.386	1.313	1.367	952	654
	% bij 50+	10,8%	10,2%	10,1%	11,5%	14,5%	13,9%

- Ondanks de sensibiliseringscampagne van de DGEC in 2019 en 2020, het symposium van de BVOT in 2020 en de richtlijn van de BKS van 2021 zakt het percentage alleenstaande meniscectomieën (276636-276640) bij patiënten ouder dan 50 jaar niet substantieel.
- Ook uitstel van zorg en de focus op essentiële zorg in het kader van de COVID-pandemie blijkt geen noemenswaardige invloed te hebben op dit percentage.

^d 276636-276640, 277476-277480 (Behandeling van een osteochondraal knieletsel door perforaties of spongialisatie in het geval van gedocumenteerde kraakbeenletsel N 200) en 300311-300322 (Behandeling van een osteochondraal knieletsel door shaving N 175)

^e Impact COVID-19

^f Onvolledige gegevens (boekhoudkundig nog niet verwerkt)

- Voor de verdere analyse en de voorgestelde indicator wordt enkel rekening gehouden met de verstrekking 276636-276640, gelet op het relatief beperkt aantal meniscectomieën in associatie met behandeling van de kruisband(en) die tevens voor een andere indicatie plaatsvinden.
- **Literatuur/wetenschappelijke informatie** (*bijlage 8 en bijlage 9*)
 - Volgens de klinische richtlijnen is bij degeneratief knielijden een conservatieve behandeling te verkiezen boven een arthroscopie.¹ Een arthroscopische behandeling wordt pas aangeraden na uitproberen en falen van een conservatieve behandeling.^{2 3 4 5}
 - Arthroscopie bij degeneratief knielijden geeft niet direct voordelen maar vergroot mogelijk wel het risico op bijwerkingen op zowel korte als lange termijn.^{6 7}
 - Uit *bijlage 9* blijkt dat het aantal meniscectomieën per 10.000 inwoners in andere landen beduidend lager ligt.^{8 9}
- **Contact met de wetenschappelijke en beroepsverenigingen/terreinanalyse**
 - BVOT
 - Na het overleg op initiatief van de werkgroep heilkunde van de TGR werd een sessie van een online symposium gewijd aan chirurgie bij de degeneratieve knie. (*bijlage 5*)
 - BKS
 - De richtlijn “Behandeling degeneratief mediaal meniscusletsel” werd opgesteld in samenwerking met de TGR. Er is in deze richtlijn een grote aandacht voor een conservatieve aanpak gedurende minstens 3 maanden. (*bijlage 6*)
 - Bijkomend contact met BVOT-BKS in het kader van het voorliggende voorstel van indicator: er is voorkeur voor een percentage van 50 % in plaats van 45 %, in afwachting van een betere granulering van de nomenclatuur voor de meniscectomie die wel zou aanwezig zijn in de buurlanden. De argumentatie van BVOT-BKS is terug te vinden in *bijlage 10*. Het komt de NRKP toe om hierover te oordelen.
 - Beperkte terreinanalyse DGEC met dossierinzage eind 2018 wees in de richting van ondoelmatigheid.
- **Andere**
 - Cijfers Noorwegen⁹ (*bijlage 9*)
 - Bij een analyse van gegevens van het National Patient Registry in Noorwegen werd een duidelijke algemene vermindering van arthroscopieën van de knie vastgesteld tussen 2012 en 2016 in publiek gefinancierde ziekenhuizen. De grootste daling werd gezien in de regionale gezondheidsautoriteit van Zuidoost-Noorwegen (South-Eastern Norway Regional Health Authority) en viel samen met de invoering van administratieve maatregelen.
 - Het aandeel patiënten van 50 jaar of ouder (exclusief meniscusherstel) viel terug van 54 % in 2012 naar 46 % in 2016.

SITUERING**Gezondheidszorgdoelstellingen (GDOS)**

- ☒ Preventieve zorg en chronische ziekten
- ☐ Toegankelijkheid
- ☒ Zorgtraject
- ☐ Mentale gezondheid
- ☐ Geïntegreerde zorg

Relatie Quintuple Aim (5AIM)

- ☒ Kwaliteit van de zorg, zoals ervaren door de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood
- ☐ Gezondheid van de bevolking
- ☒ Kosteneffectiviteit, d.w.z. de verhouding tussen de ingezette middelen en de gerealiseerde waarden
- ☐ Rechtvaardigheid in de samenleving met speciale aandacht voor de toegankelijkheid van de gezondheidszorg in brede zin (d.w.z. niet enkel financieel) en met inclusie van verschillende vormen van diversiteit
- ☐ Welzijn van de zorgprofessionals

Relatie regeerakkoord

- Dit voorstel schrijft zich in bij de doelstelling “accountability” in de zorg opgenomen in het regeerakkoord.

Betrokken zorgverstrekkers (bijlage 11)

Zorgverstrekker	Orthopedisch chirurgen
Aantal actieve zorgverstrekkers in 2019 (Bron: RIZIV)	1.092
% zorgverstrekkers dat de verstrekking 276636-276640 aanrekende in 2019 (Bron: Documenten P)	53 %

Financieel aspect

- In verrichtingsjaar 2019 werden 32.254 meniscectomieën (276636-276640) aangerekend, waarvan 58,8 % bij patiënten ouder dan 50 jaar.
- De ziekteverzekering vergoedde 259,94 euro voor deze ingreep (vergoeding 2019). Dit betreft enkel de nomenclatuurvergoeding voor de instrumenterende chirurg (exclusief de peri-operatieve intramuros zorg zoals anesthesie, BFM, forfait dagziekenhuis, enz.).
- De uitgaven voor meniscectomie bij patiënten ouder dan 50 jaar bedroegen in 2019 dus 4,93 miljoen euro (= 32.254 meniscectomieën * 58,8 % * 259,94 euro).
- Een afname van het aantal meniscectomieën bij patiënten ouder dan 50 jaar zal een mogelijke verplaatsing van de zorg geven naar transversale activiteiten (meer kinesithérapie, fysiotherapie, hyaluronzuurinfiltraties, medicatie, enz.).
- In *bijlage 12* treft men een raming van de financiële impact voor het voorliggende voorstel van indicator (hoogstens 45 %) en voor het voorstel van BVOT-BKS (hoogstens 50 %).

VOORSTEL VAN INDICATOR

Voorstel

- De verstrekking met nomenclatuurcode 276636-276640, opgenomen in artikel 14k van de bijlage bij het koninklijk besluit van 14 september 1984 tot vaststelling van de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen inzake verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, mag per kalenderjaar slechts voor 45 % van het totaal aantal verstrekkingen per zorgverlener bij patiënten ouder dan 50 jaar worden geattesteerd.

(Een ontwerp van publicatie in het Belgisch Staatsblad is toegevoegd in bijlage 13.)

Motivering

- Bij patiënten ouder dan 50 jaar betreft het vooral degeneratieve letsels, waarbij arthroscopie niet direct voordelen oplevert.
- We baseren ons verder op de cijfers van Noorwegen, waar een algemene vermindering van het aandeel patiënten van 50 jaar of ouder naar 46 % werd gezien niettegenstaande acties in slechts een deel van het land.
- In het eerdere voorstel van de DGEC tot invoering van een toepassingsregel in de nomenclatuur werd verwezen naar een percentage patiënten van 50 jaar en ouder van 20 % van de arthroscopisch uitgevoerde verstrekkingen 276636-276640, 277476-277480 en 300311-300322. Dit werd als zeer drastisch beschouwd.
- De hierop volgende acties van de BVOT en de BKS hebben evenwel geen noemenswaardige verandering bewerkstelligd. De eerdere sensibiliseringscampagne van de DGEC was evenmin toereikend.
- Uit de data-analyse op Documenten P (2018-2019 en 2020-2021) blijkt dat reeds 19 % van de zorgverstrekkers (met gemiddeld minstens 10 ingrepen per jaar) beantwoordt aan deze voorgestelde indicator van hoogstens 45 % van het totaal aantal verstrekkingen per zorgverstrekker bij patiënten ouder dan 50 jaar.
- Volgens de bijkomende berekening op de gegevens van 2019 (*bijlage 9*) komt deze voorgestelde indicator overeen met een totaal van 21,14 meniscectomieën/10.000 inwoners in België, ongeacht de leeftijd. In andere landen ligt dit aantal beduidend lager.

In samenwerking met

KCE en CEBAM (*bijlage 14*)

BIJLAGEN

1. Nomenclatuur
2. Geboekte uitgaven voor 276636-276640 en 277432-277443 in 2019
3. Sensibiliseringsbrieven DGEC
4. Uittreksel uit notulen van de werkgroep heeldkunde van de TGR
5. Symposium BVOT
6. Richtlijn BKS
7. Data-analyse op Documenten P
8. Literatuur/wetenschappelijke informatie
9. Vergelijking met andere landen
10. Argumentatie BVOT-BKS
11. Betrokken zorgverstrekkers
12. Raming financiële impact
13. Ontwerp publicatie Belgisch Staatsblad
14. Bevestiging onderschrijving indicator door CEBAM en KCE

REFERENTIES

¹ Siemieniuk, R. A. C., Harris, I. A., Agoritsas, T., Poolman, R.W., Brignardello-Petersen, R., Van de Velde, S., Buchbinder, R., Englund, M., Lytvyn, L., Quinlan, C., Helsing, L., Knutsen, G., Olsen, N. R., Macdonald, H., Hailey, L., Wilson, H. M., Lydiatt, A. & Kristiansen, A. (2017). Arthroscopic surgery for degenerative knee arthritis and meniscal tears: a clinical practice guideline. *BMJ*, 357, j1982. doi: 10.1136/bmj.j1982

² National Institute for Health and Care Excellence. (2022). Osteoarthritis: care and management. *NICE guidelines*. Geraadpleegd op 17 oktober 2022 via <https://www.nice.org.uk/guidance/indevelopment/gid-ng10127> en <https://www.nice.org.uk/guidance/GID-NG10127/documents/draft-guideline>

³ The Royal Australian College of General Practitioners. (2018). Guideline for the management of knee and hip osteoarthritis. 2nd edn. *RACGP clinical guidelines*. Geraadpleegd op 17 oktober 2022 via <https://www.racgp.org.au/clinical-resources/clinical-guidelines/key-racgp-guidelines/view-all-racgp-guidelines/knee-and-hip-osteoarthritis>

⁴ (2019). Artroskopie van de knie. *Federatie Medisch Specialisten Richtlijnen database*. Geraadpleegd op 16 september 2022 via https://richtlijnen database.nl/richtlijn/artroskopie_van_de_knie/artroscopische_behandeling_van_knieklachten/behandeling_meniscusletsels.html

⁵ Beaufils, P., Becker, R., Kopf, S., Englund, M., Verdonk, R., Ollivier, M. & Seil, R. (2017). Surgical management of degenerative meniscus lesions: the 2016 ESSKA meniscus consensus. *Knee Surg Sports Traumatol Arthrosc*, 25(2), 335–346. doi: 10.1007/s00167-016-4407-4

⁶ O'Connor, D., Johnston, R. V., Brignardello-Petersen, R., Poolman, R. W., Cyril, S., Vandvik, P. O. & Buchbinder R. (2022). Arthroscopic surgery for degenerative knee disease (osteoarthritis including degenerative meniscal tears). *Cochrane Database of Systematic Reviews*, (3). doi: 10.1002/14651858.CD014328.

⁷ Vanhove, A. C., Bekkering, T. & Vankrunkelsven, P. (2022). Artroscopische chirurgie bij degeneratieve knieaandoeningen. *Artsenkrant*, (25), 16.

⁸ Jacquet, C., Pujol, N., Pauly, V., Beaufils, P., Ollivier, M. (2019). Analysis of the trends in arthroscopic meniscectomy and meniscus repair procedures in France from 2005 to 2017. *Orthop Traumatol Surg Res*, 105(4), 677-682. doi: 10.1016/j.otsr.2019.01.024

⁹ Høltedahl, R., Brox, J.I., Aune, A.K., Nguyen, D., Risberg, M. A. & Tjomsland, O. (2018). Changes in the rate of publicly financed knee arthroscopies: an analysis of data from the Norwegian patient registry from 2012 to 2016. *BMJ Open*, 8(6), e021199. doi: 10.1136/bmjopen-2017-021199

